

Dle rozdělovníku

Spisová značka:	S MUVIZ 018726/2024	Oprávněná úřední osoba / tel.:	Ing. Martin Pacoň / 777 471 190
Č.j.:	MUVIZ 014299/2024	Odbor	Odbor stavebního úřadu a životního prostředí
UID:	mevzes92084c86	Vizovice dne:	08.08.2024
Váš dopis:	ze dne 13.06.2024		

Závazné stanovisko

Městský úřad Vizovice, odbor životního prostředí, jako věcně příslušný podle ust. § 10 a místně příslušný podle ust. § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád), věcně příslušný správní orgán podle ust. § 61 odst. 1 písm. c) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů a podle ust. § 29 odst. 2 písm. e) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění ve znění účinném do 31. 12. 2023, a to na základě a v souladu s ust. § 330 odst. 1 a § 334a zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen památkový zákon) vydává podle ust. § 14 odst. 1 a ust. § 44a odst. 3 památkového zákona a podle ust. § 149 odst. 1 správního řádu na základě žádosti Římskokatolické farnosti Vizovice, se sídlem Palackého náměstí 365, 763 12 Vizovice, IČO 46307851, zastoupené Mgr. Vladimírem Mrázkem, farářem, podané 17.06.2024, toto

závazné stanovisko:

Zamýšlená obnova kulturní památky kostela sv. Vavřince ve Vizovicích, zapsané v ÚSKP ČR pod rej. č. 34570/7-2125, nacházející se na pozemku parc. č. st. 540 v k.ú. Vizovice, který je součástí Městské památkové zóny Vizovice prohlášené Ministerstvem kultury ČR vyhláškou č. 250/1995 Sb., o prohlášení území historických jader vybraných měst a jejich částí za památkové zóny, provedením udržovacích prací, jejichž předmětem je oprava zvonů kostela spočívající v

- demontáži původní elektroinstalace pro pohon zvonů, rozvaděče, instalace, elektrického pohonu, dále montáži elektrického rozvaděče s řídicími jednotkami pro čtyři zvony, montáži ovládací jednotky pro zapínání čtyř zvonů se spínacími hodinami DCF dole v kostele (sakristii), napojení přívodu 400 V ve věži, montáži dálkového ovládání zvonů, provedení rozvodu elektrické instalace k lineárním/asynchronním elektromotorům, čidlům a zapojení, seřízení zvonů, zkouška chodu, naprogramování, přičemž elektroinstalace bude spočívat v umístění elektroměrového rozvaděče o rozměrech 700 mm x 500 mm v 3.NP v prostoru pod schody,

- spuštění zvonů Sv. Václav, Panna Maria a Sv. Cyril a Metoděj z dřevěné zvonové stolice, demontáži stávajícího technického vybavení zvonů a elektrických pohonů, montáži nových lomených kovových závěsů zvonů, jejich upevnění ke zvonům pomocí třmenů, vyzdvížení zvonů zpět na zvonovou stolic, upevnění ložisek pomocí šroubů, montáži nových srdcí (překlápěcích) do zvonů pomocí středových šroubů, montáži elektromagnetických čidel k závěsům zvonů, montáži lineárních elektromotorů 400 V ke zvonové stolici pomocí držáku (umístění vedle zvonu), upevnění kotev lineárních elektromotorů k závěsu zvonu,
- spuštění zvonu Sv. Vavřinec z dřevěné zvonové stolice, demontáži stávajícího technického vybavení zvonu a elektrického pohonu, montáži nového lomeného kovového závěsu zvonu, upevnění ke zvonu pomocí třmenů, vyzdvížení zvonu zpět na zvonovou stolic, upevnění ložisek pomocí šroubů, montáži nového srdce (překlápěcího) do zvonu pomocí středového šroubu, montáži elektromagnetického čidla k závěsu zvonu, montáži nového asynchronního elektromotoru Siemens 1,1 kW 380 V ke zvonové stolici pomocí držáku s přesunem na protilehlou stranu, upevnění pohonového kola k závěsu zvonu a montáži pohonového řetězu,

podle předložené žádosti a dokumentu „Technická zpráva. Rekonstrukce zvonů na kostele sv. Vavřince.“, vypracovaného Ing. Tomášem Gáborem, Martinem Kopeckým a Petrem Červenkou, bez datace, **je** ve smyslu ust. § 14 odst. 3 památkového zákona z hlediska zájmů státní památkové péče **přípustná**.

Odůvodnění:

Římskokatolická farnost Vizovice, se sídlem Palackého náměstí 365, 763 12 Vizovice, IČO 46307851 (dále jen žadatel), zastoupená Mgr. Vladimírem Mrázkem, farářem, podala 17.06.2024 u správního orgánu žádost o vydání závazného stanoviska k zamýšlené obnově kulturní památky kostela sv. Vavřince ve Vizovicích. Součástí žádosti byl dokument „Technická zpráva. Rekonstrukce zvonů na kostele sv. Vavřince.“, vypracovaný Ing. Tomášem Gáborem, Martinem Kopeckým a Petrem Červenkou.

Záměr je umístěný na pozemku parc. č. st. 540 v k.ú. Vizovice. Vlastníkem dotčeného pozemku je žadatel.

Kostel sv. Vavřince je nemovitou kulturní památkou zapsanou v ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod rej. č. 34570/7-2125. Parcela, na níž má být záměr realizován, je pak součástí Městské památkové zóny Vizovice, která byla prohlášena Ministerstvem kultury ČR vyhláškou č. 250/1995 Sb., o prohlášení území historických jader vybraných měst a jejich částí za památkové zóny (dále jen MPZ Vizovice).

Správní orgán provedl 03.07.2024 ohledání na místě samém. Bylo zjištěno, že kostel sv. Vavřince stojí na návrší v centru obce. Jde o orientovanou trojlodní stavbu s půlkruhovým závěrem kněžiště a čtyřbokou věží v průčelí. Ve věži kostela se nachází velmi bytelná zvonová stolice vzpěradlové konstrukce, zpevněná sloupky při zhlavích trámů s ložisky. Horní překladový trám zavětrován pásky. Všechny čtyři zvony jsou novodobé. V západním poli zavěšen zvon největší (Sv. Vavřinec), posunutý k severu (ložiska vyzvednuta na přidaných trémcích). Ve východním poli jsou zavěšeny za sebou dva zvony, na severu zvon (Sv. Cyril a Metoděj), na jihu zvon (Sv. Maria). Ke konstrukci je přidána šikmá vzpěra (druhotně použitý trám) zvedající se od východní vazby z úrovně ložisek k překladovému trému. V jihozápadním koutě, vedle schodů v přidané konstrukci zavěšen zvon IV (Václav) s kyvem kolmo k ostatním. Při stěnách se nachází obvodová konstrukce podpírající podlahu horního patra.

Záměrem žadatele je provedení udržovacích prací jejichž předmětem je oprava zvonů kostela. Tyto práce budou spočívat v demontáži původní elektroinstalace pro pohon zvonů, rozvaděče, instalace a elektrického pohonu. Poté dojde k montáži elektrického rozvaděče s řídicími jednotkami pro čtyři zvony, montáži ovládací jednotky pro zapínání čtyř zvonů se spínacími hodinami DCF dole v kostele (sakristii),

nápojení přívodu 400 V ve věži, montáži dálkového ovládání zvonů. Bude proveden rozvod elektrické instalace k lineárním/asynchronním elektromotorům, čidlům a zapojení. Následovat bude seřízení zvonů, zkouška chodu a jejich naprogramování. Provedení elektroinstalace bude spočívat v umístění elektroměrového rozváděče o rozměrech 700 mm x 500 mm v 3.NP v prostoru pod schody. Dále dojde ke spuštění zvonů Sv. Václav, Panna Maria a Sv. Cyril a Metoděj z dřevěné zvonové stolice a demontáži stávajícího technického vybavení zvonů a elektrických pohonů, montáži nových lomených kovových závěsů zvonů, které budou upevněny k jednotlivým zvonům pomocí třmenů, vyzdvižení zvonů zpět na zvonovou stolic, upevnění ložisek pomocí šroubů, montáži nových srdcí (překlápěčích) do zvonů pomocí středových šroubů, montáži elektromagnetických čidel k závěsu zvonu, montáži lineárních elektromotorů 400 V ke zvonové stolici pomocí držáků (umístěných vedle zvonů), upevnění kotev lineárních elektromotorů k závěsům zvonů. Součástí záměru je dále spuštění zvonu Sv. Vavřinec z dřevěné zvonové stolice a demontáži jeho stávajícího technického vybavení a elektrického pohonu. Poté bude provedena montáž nového lomeného kovového závěsu zvonu, upevnění ke zvonu pomocí třmenů, vyzdvižení zvonu zpět na zvonovou stolic, upevnění ložisek pomocí šroubů, montáž nového srdce (překlápěcího) do zvonu pomocí středového šroubu, montáž elektromagnetického čidla k závěsu zvonu a montáž nového asynchronního elektromotoru Siemens 1,1 kW 380 V ke zvonové stolici pomocí držáku s přesunem na protilehlou stranu. Pohonové kolo bude upevněno k závěsu zvonu a bude namontován pohonový řetěz.

Správní orgán si vyžádal v souladu s ust. § 14 odst. 6 památkového zákona písemné vyjádření odborné organizace, kterou je Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Kroměříži (dále jen odborná organizace). Toto vyjádření bylo vypracováno 22.07.2024 pod č.j. NPU-373/64839/2024 a 24.07.2024 doručeno správnímu orgánu. Odborná organizace ve svém písemném vyjádření, v části „Současný stav poznání dotčených chráněných kulturně-historických hodnot“ uvádí chráněné památkové hodnoty objektu kostela jako kulturní památky. K těm patří nejen jeho hmotná podstata, historické konstrukce a historické povrchové úpravy, ale také jeho stavebně historický vývoj. Zvony ve věži včetně zvonové stolice jsou integrální součástí stavby a jedním z nositelů památkových hodnot objektu. Odborná organizace vyhodnotila, že posuzovaný záměr nebude v rozporu se zájmem ochrany uvedených památkových hodnot. Ve „Zdůvodnění“ pak odborná organizace uvádí, že posuzovaná oprava zvonů kostela sv. Vavřince ve Vizovicích je z pohledu památkové péče akceptovatelná. Všechny čtyři zvony jsou novodobé a nic nebrání, aby byly vybaveny elektropohony. Opatření trojice zvonů novými hlavami (závěsy) je důsledkem změny způsobu pohonu. Zdůvodnění tvaru lomených hřidelí nevychází ani tak ze stávajících prostorových možností, ale ze záměru zbudování zcela nových dřevěných schodů s cílem bezpečného přístupu na ochoz věže. Ze zavěšení na lomených hřidelích vyplývá použití překlápěčích srdcí, aby srdce zvonu dobíhalo a nezvonilo „na padání“ (zvon naráží do visícího srdce). V tomto ohledu lze se záměrem souhlasit. U zvonu Vavřinec z r. 1932 se jeví ocelová hlava vyhovující. Bude možná vhodné vyměnit ložiska. Srdce se jeví rovněž použitelné, což lze ale definitivně posoudit po jeho demontáži. Nadále bude použit pohon elektromotorem, případný přesun motoru na protilehlou stranu lze akceptovat; nabízí se i možnost otočit zvon i s hlavou o 180°. Je k uvážení, zda v případě zvonu Vavřinec nepostupovat co nejjednodušším způsobem a položit důraz na moderní a kvalitní ovládání elektromotoru bez nutnosti výroby kompletního nového vybavení.

Správní orgán následovně posoudil všechny skutečnosti samostatně i ve vzájemných souvislostech a v závazné části závazného stanoviska stanovil, že záměr je dle předložené žádosti a dokumentu specifikovaného v závazné části závazného stanoviska přípustný. Správní orgán uvádí, že z chráněných památkových hodnot uvedených odbornou organizací jsou v daném případě relevantní hmotná podstata a historické konstrukce. Zásah do hmotné podstaty kulturní památky je minimalizován na nezbytně nutný rozsah provedení části nové související elektroinstalace a instalace některých zařízení

nahrazující stávající, která jsou v současnosti již technologicky a z hlediska provozní bezpečnosti nevyhovující. Hmotná podstata jako chráněná kulturně-historická hodnota tak nebude ohrožena. Stejně tak nebude ohrožena další chráněná kulturně-historická hodnota, kterou jsou historické konstrukce, což se v daném případě týká především zvonové stolice a podlahy. Podobně jako v předchozím případě jsou zásahy minimalizovány na nezbytně nutný rozsah a jsou především důsledkem změny způsobu pohonu zvonů, jehož součástí je demontáž stávajících pohonů zvonů umístěných na podlaze a montáž pohonů nových umístěných na stoličce vedle zvonů, v případě zvonu sv. Vavřince pak na protilehlé straně podlahy, a nového způsobu uchycení samotných zvonů pomocí lomených kovových závěsů zvonu, které budou upevněny k jednotlivým zvonům pomocí třmenů. Zvony samotné jsou novodobé, ulité v roce 1985, zvon Sv. Vavřince byl ulit v roce 1932. Výměnu jejich srdcí vyvolanou změnou způsobu uchycení a zvonění je možné akceptovat. Správní orgán tak v souladu s písemným vyjádřením odborné organizace konstatuje přípustnost zamýšleného záměru, který není v rozporu s uvedenými chráněnými památkovými hodnotami a jeho realizaci tak nedojde k jejich ohrožení. Správní orgán dále doplňuje, že objekt se nachází v MPZ Vizovice, takže je nutné záměr vyhodnotit také ve vztahu k chráněným památkovým hodnotám MPZ Vizovice. K těm patří zejména urbanistická struktura města, parcelace, půdorysná a hmotová skladba zástavby, architektonický výraz objektů, dominanty sídla a kompoziční vztahy prostorů. Předmětem ochrany jsou také dálkové pohledy, charakter, materiálové i barevné řešení jednotlivých stavebních prvků a konstrukcí. Správní orgán uvádí, že z uvedených podmínek jsou vzhledem k charakteru plánovaných prací relevantní charakter a materiálové řešení jednotlivých stavebních prvků a konstrukcí. Správní orgán k tomu i v tomto případě konstatuje, že zásahy do stavebních prvků a konstrukcí kulturní památky jsou minimalizovány na nezbytně nutný rozsah provedení části nové elektroinstalace související s opravou zvonů a instalace některých zařízení nahrazující stávající, která jsou v současnosti již technologicky a z hlediska bezpečnosti nevyhovující. Stejně tak jsou zásahy minimalizovány v případě zvonové stolice a podlahy. Tyto zásahy jsou důsledkem změny způsobu pohonu zvonů, jehož součástí je demontáž stávajících pohonů zvonů umístěných na podlaze a montáž pohonů nových umístěných na stoličce vedle zvonů, v případě zvonu sv. Vavřince pak na protilehlé straně podlahy a nového způsobu uchycení samotných zvonů pomocí lomených kovových závěsů zvonu, které budou upevněny k jednotlivým zvonům pomocí třmenů. Správní orgán tak vyhodnotil, že předložený záměr není v rozporu ani s chráněnými památkovými hodnotami MPZ Vizovice.

Správní orgán dále pouze informuje, že odborná organizace ve svém vyjádření uvedla některá další upozornění a doporučení. Prvním z nich je to, že u zvonu Vavřince z r. 1932 se jeví ocelová hlava vyhovující. Bude možná vhodné vyměnit ložiska. Srdce se jeví rovněž použitelné, což lze ale definitivně posoudit po jeho demontáži. Nadále bude použit pohon elektromotorem, případný přesun motoru na protilehlou stranu lze akceptovat; nabízí se i možnost otočit zvon i s hlavou o 180°. Je k uvažování, zda v případě zvonu Vavřince nepostupovat co nejjednodušším způsobem a položit důraz na moderní a kvalitní ovládání elektromotoru bez nutnosti výroby kompletního nového vybavení. Dále odborná organizace uvádí, že záměr opravy zvonů navazuje na další plánované stavební úpravy (obnova vnitřních dřevěných konstrukcí věže za účelem jejího zpřístupnění veřejnosti), které prozatím nebyly předmětem posouzení ze strany orgánů památkové péče. Na základě výše uvedených skutečností lze tedy dle odborné organizace konstatovat, že oprava zvonů v předkládané podobě je sama o sobě možná, zároveň ale **doporučuje vyčkat s její realizací do doby, než budou orgány památkové péče vyhodnoceny veškeré stavební úpravy spojené se snahou o zpřístupnění věže kostela a bude rovněž vyhodnocen jejich dopad na chráněné kulturněhistorické hodnoty dotčené kulturní památky a toto vyhodnocení bude ukotveno formou závazných stanovisek.** Až s ohledem na výsledný závěr těchto posouzení, kdy se ukáže, zda spolu navzájem nekolidují, lze stanovit jednotné koncepční řešení a následně koordinovat jednotlivé dílčí úkony.

Žádné jiné práce, které nebyly předmětem tohoto řízení, nelze provádět bez předchozího rozhodnutí nebo závazného stanoviska správního orgánu.

Poučení:

Podle ust. § 149 odst. 1 správního řádu není závazné stanovisko samostatným rozhodnutím ve správním řízení a nelze se proti němu odvolat. Jeho obsah je závazným podkladem pro rozhodnutí příslušného stavebního úřadu. Podle ust. § 149 odst. 5 správního řádu lze nezákonné závazné stanovisko zrušit nebo změnit v přezkumném řízení, k němuž je příslušný nadřízený správní orgán správního orgánu, který vydal závazné stanovisko.

Ing. Martin Pacoň
vedoucí odboru

Rozdělovník:

Žadatel:

Římskokatolická farnost Vizovice, Palackého náměstí 365, 763 12 Vizovice (datová schránka ID ifygkhw)

Na vědomí:

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Kroměříži, Riegrovo náměstí 3228/22, 767 01 Kroměříž (datová schránka ID 2cy8h6t)